

DUKTIVNOST V OBRATU Na-SULFIDA

Prva stran našega glasila nam vsak mesec z objavljanjem točk poda sliko dela in doseženih rezultatov v proizvodnji za vse obrate. V prejšnji, oktobrski številki iz objavljene tabele vrednosti točk za mesec september vidimo na prvem mestu obrat Na — sulfida. Z nekaj besedami hočemo povedati, kaj je privedlo do tega, da se je anorganska ke-

mija nenadoma znašla na prvem mestu naše — lestvice.

Diskusija o poslovnih rezultatih za prvo polletje, govorili smo o produktivnosti dela, nam je zadala nalogo, katere ukrepe bi bilo potrebno izvajati za povečanje produktivnosti. Z doseženimi rezultati smo bili prej kot zadovoljni. Zmanjšati število zaposlenih, mehanizirati posamezne obra-

te in tako sprostiti del delovne sile, sta bili dve osnovni vprašanji. Stalne težave z nepopolno zasedbo predvidenih delovnih mest v obratih kemija I. so nas privedle do odločitve, da poizkusimo zmanjšati število delavcev pri istem obsegu proizvodnje.

Po analizi števila zaposlenih in posameznih delovnih mest v naših obratih, smo se v so-

delovanju z delavkim svetom ekonomske enote kemije I in delavci obrata Na — sulfida odločili za poizkus v obratu Na₂S.

V nekaj zadnjih številkah Cinkarnarja so bili podani tehnološki postopki obratov anorganske kemije. Naj še enkrat ponovimo opis dela v omenjenem obratu:

(Nadaljevanje na 2. strani)

LETO XI. Št. 11

15. november 1964

CINKARNAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

OB DNEVU REPUBLIKE

Kmalu bo minilo enaindvajset let od tistega meglenega jesenskega dne, ko so bili v majhnem bosanskem mestu ob slapovih Pive postavljeni temelji nove Jugoslavije.

Skoraj vsa Evropa je takrat ječala pod krvavim fašističnim škornjem, jugoslovansko ljudstvo pa je v neenaki borbi proti nadmočnim sovražnikom kalilo svoje bratstvo in enotnost. Na II. zasedanju Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije so predstavniki vseh jugoslovanskih narodov uzakoniли osnovne cilje svoje borbe: federativno ureditev nove države, ki bo temeljila na skup-

nosti bratskih in enakopravnih narodov, demokratično ljudsko oblast in obračunala z begunsko kraljevsko vlado. Takrat je jugoslovansko ljudstvo dokončno pokazalo sovražniku, da se namerava boriti dokler ne bo doseglo svojega cilja.

Ko so utrujeni borci odložili orožje, jih je čakala nova naloga, borba za obnovo in izgradnjo porušene domovine. Tudi na tem področju so se vrstile zmage, rastle so nove tovarne, ceste in šole, rastle naselja in mesta, večal se je naš gospodarski uspeh. Delovni ljudje, ki so jih nekoč izkoriščali tuji kapitalisti, so postali proizvajalci in upravljalci.

is meseca racionalizacij

predlogov za izboljšanje dela in pogojev dela v naših obratih. Kaj predlagajo naši racionalizatorji?

Tovariš iz obrata organskih barvil predlaga, da naj bi se na pretakanje bencola iz sodov

v cisterno poslužili vakuum črpalko. Iz cisterne bi ga pa potem s komprimiranim zrakom potiskovali v klorirni stolp. Sedaj se to dela s batno črpalko, ki zelo slabo tesni, zaradi tega se bencol poliva okrog črpalke. V tem primeru ne gre toliko za izgubo bencola, pač pa bi se, če bo predlog sprejet, izognili nevarnim hlapom in nevarnosti požara.

Drug tovariš iz obrata organskih barvil je poslal predlog, kako bi se na boljši in hitrejši način prekrystalizirala in sušila organska barva tobacid rdeča 6 R. Poleg točnega opisa kako po njegovi zamisli izgleda naprava, je priložil tudi skico naprave ter spisal tehnološki postopek. (Nadalj. na 2. str.)

REPUBLIKE

ljudem

ZBENE ORGANIZACIJE
RAVA IN UREDNIŠTVO

Vrednost točke

OKTOBER 1964

I. Ekonomska enota metalurgije:

1. Predpražarna in žveplena kislina	122,00
2. Aglomeracija	134,00
3. Skupne službe (1. in 2)	129,16
4. Topilnica surovega in finega cinka	129,19
5. Cinkovo belilo	130,00
6. Keramika	130,00
7. Skupne službe obratov topilnice	129,31
8. Povprečje samostojne proizvodne enote metalurgije	129,26
9. Kemični-metalurški analitski laboratorij	130,03

II. Ekonomska enota predelovalni obrati:

1. Valjarna cinkove pločevine	134,14
2. Cinkografija	107,89
3. Oblikovalnica cinkove pločevine	109,27
4. Skupne službe predelovalnih obratov	127,95

III. Ekonomska enota anorganske kemije:

1. Kromov galun	—
2. Na-hidrosulfit in metalit	152,00
3. Na-sulfid	144,87
4. Litopon, Ba-sulfid, Zn-sulfat	122,00
5. Svinčni oksidi	154,14
6. Superfosfat	126,25
7. Ultramarin	156,66
8. Modra galica	122,00
9. Kemični obrat III. Mozirje	125,00
10. Modri baker	122,00
11. Skupne službe anorganske kemije	152,02
12. Obratovodstvo modri baker — modra galica	122,02
13. Obratovodstvo kromov galun, Na-sulfid, svinčni oksidi, ultramarin	146,19

IV. Ekonomska enota organska kemija:

z sedmi službami	130,84
----------------------------	--------

V. Ekonomska enota vzdrževalni obrati:

1. Priprava dela	129,31
2. Strojni obrat	129,31
3. Gradbeni obrat	129,31
4. Merilni obrat	129,31
5. Elektro obrat	129,31
6. Energetski obrat	129,31

VI. Predračunske enote

1. Strokovne službe	129,31
2. Družbena prehrana	129,31

VII. Celotno podjetje	129,38
---------------------------------	--------

Vrednost točke za oktober neto

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

(Nadaljevanje s 1. strani)
bora. Po poročilu je centralni delavski svet razrešil stari upravni odbor in izvolil nov 11-članski UO in pet namestnikov. Glavni direktor je seznanil člane centralnega delavskega sveta s perspektivnim razvojem podjetja.

Na drugi seji so potrdili prevzem uprave podjetja po novem upravnemu odboru in razpravljali o doseženih rezultatih od 1. januarja do 30. junija 1964 ter o predlogih UO za:

- zvišanje vajeniških nagrad učencem v Kovinarskem šolskem centru v Storah ter
- mesečnih nagrad praktikanom;
- odobritvi nagrade tov. Šmidu za njegovo racionalizacijo in
- o posebnem mesečnem dodatku topilničarjem.

Na tej seji so obravnavali tudi spremembe pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Na tretji seji je centralni delavski svet na predlog upravnega odbora potrdil novo ocenitev delovnih mest. O tej ocenitvi so razpravljali tudi na sejah obratnih delavskih svetov in delovnih enot — vsaka za svoje področje.

Delavski svet je odobril kredit enemu članu kolektiva za individualno gradnjo hiše, oziroma stanovanja. Četrta seja centralnega delavskega sveta je bila posvečena obravnavi doseženih rezultatov poslovanja podjetja v prvem

polletju letošnjega leta in razpravi o pripombah, ki jih je dala komisija pri občinski skupščini, na naš statut. Nato je centralni delavski svet statut dokončno sprejel in potrdil njegovo veljavnost.

Na tej seji je centralni delavski svet na predlog upravnega odbora podaljšal izplačevanje posebne nagrade topilničarjem za nadaljnje tri mesece. Spremenil pa je rok in pogoje izplačila. Na primer, tisti delavec v topilnici, ki ima tri neopravičene izostanke, izgubi pravico do dodatka za vse tri mesece. Nagrada se po vsem sklepu izplačuje ob koncu trimesečja.

Izvolili so tudi enajst komisij, ki štejejo od tri do devet članov. Predsedniki komisij so člani delavskega sveta.

Nadalje je na tej seji bil sprejet sklep, da se tudi tehnikom izplačuje dodatek za znanje tujega jezika (francoski, italijanski in angleški) seveda pod pogojem, da je na delovnem mestu, na katerem je zaposlen tehnik, nujno potrebno znanje enega od navedenih jezikov. Na katerih delovnih mestih je znanje tujega jezika res nujno potrebno, odloča upravni odbor.

Na peti seji je centralni de-
(Nadaljevanje na 3. strani)

Izvršni odbor sindikalne podružnice v Cinkarni, vabi vse člane našega kolektiva in upokojene na proslavo dneva republike, ki bo v soboto, 28. novembra ob 20.30 uri v prostori Samopostrežne restavracije v Gaberju.

V kulturnem programu bodo sodelovali: pevski zbor in tovarniški mladinski aktiv s folklorno skupino, glasbenimi točkami in recitacijami.

Igral bo zabavni ansambel pod vodstvom Edija Goršiča.

ODZIV NA RAZPIS MESECA RACIONALIZACIJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tretji tovariš iz obratov organskih barvil je tudi poslal več predlogov:

Predlaga, kako bi odstranjevali prah v III. oddelku pri bobnu in »hlačah«, posebno kadar je ozračje mirno ter je veliko barvila v ozračju. Nadalje predlaga, da se na železno lestev, ki jo uporablja ko saržira v »hlačah«, namesti kavelj, tako da bi bila lestev nekako pritrjena, kadar se povzpne po njej do loput. S tretjim predlogom predlaga, oziroma bolj opozarja obratovodstvo, da se prostor pri dvigalu žvepleni

barvil razsvetli, ker sedaj ni tam nobene razsvetljave.

Tovariš iz obratov organskih barvil je tudi poslal več predlogov.

S prvim predlaga, da se naj lesena konstrukcija pri napravah za barijeve sulfide zamenja z železno, s tem bi se preprečil morebitni požar.

Z drugim predlogom predlaga, da bi se za črpanje filtrata MM poslužili pare in komprimiranega zraka. Para bi služila za razredčevanje in mešanje, z zrakom pa bi potiskali filtrat, po odvodni cevi do zaželenega oksidatorja.

Med tem pa za obstoječe cevi za pretakanje predlaga, da se namestijo zaporni zasuni, katere bi lahko po želji odpirali ali zapirali.

Nadalje ta tovariš predlaga, da bi se pri filterski stiskalnici, ki služi za filtriranje tobotin črne O barve, zamenjali obstoječi leseni okvirji z debelejšimi bolj močnimi, da bi lahko stiskalnica stisnila večjo količino naenkrat, ali pa da se leseni okvirji zamenjajo s kovinskimi. Kot kovino za okvir predlaga aluminij.

IZBOLJŠAVA VPENJALNIH GLAV IN ŽIGOV NA STROJU ZA IZDELOVANJE ČAŠIC

Tovariš iz valjarne je s svojim predlogom, oziroma z izmenjavo materiala, podaljšal dobo trajanja vpenjalnih glav in žigov na stroju za izdelovanje čašic, za več mesecev. Pred to zamenjavo materiala so na mesec porabili 2 glavi in 25 žigov. Poleg tega je trajala zamenjava teh glav in žigov štiri do pet dni, seveda v tem času je stroj stal. S spremembo materiala, iz katerega so izdelane glave in žigi, se je zdržljivost teh podaljšala za več mesecev.

Njegov informativni izračun pokaže, da bi bil prihranek izredno velik.

IZKORISČANJE VROCIH PLINEV, KI ODHAJAJO SKOZI DIMNIK V OZRAČJE

Tovariš iz energetike predlaga, da bi se zaradi precejšnjega pomanjkanja pare izkoristila temperatura dimnih plinov, ki odhajajo skozi dimnik v ozračje od parnega kotla v kemiji I. (Ta kotel ima zelo slab toplotni izkoristek.) Predlog tovariša iz energetike je, da se v samem kotlu, pred dimnim kanalom vgradi grelna telo. Z vgrajenim grelcem, bi lahko s temi plini zagreli ca. 4.500 litrov vode na uro od 10 do 90°C. Del tako zagrete vode bi uporabili za proizvodnjo litopona, z ostalo vodo, bi pa napajali kotel, s čimer bi mu toplotni izkoristek precej povečali.

Po informativnem računu bi prihranili na uro 321 kg premoga.

Mehanični drobilec za pripravljanje

vzorca

Tovariš iz glavnega laboratorija predlaga, da bi se za pripravljanje vzorca, to je za drobljenje vzorca v fini prah poslužili mehničnega drobilca. Po njegovem načrtu in zamisli bi bil ta drobilec podoben parketnemu loščilecu, ki bi imel montirane jeklene ploščice. Delo s takim drobilcem bi bilo enostavno in veliko lažje. Na ograjeni, ravni železni plošči, bi s tem drobilcem brez vsakega napora zdrobili oziroma zmleli vzorec.

Opisanih je samo nekaj predlogov, ki so jih poslali naši delavci na razpis. Kako bosta pa te in še ostale predloge ocenila komisija in upravni odbor, bo pa objavljeno v naslednji številki našega lista.

D. M.

Povečana produktivnost

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pripravljena šarža Na-sulfata in premoga se reducirata v rotacijski peči, izliva v lonce in po drobljenju luži z vodo. Dobljena raztopina se koncentrira ter kristalizira na aparatu luskinarju. Tako dobimo čisti Na₂S, ki vsebuje 60% soli. Obrat zaposluje 5 delavcev v izmeni — 2 pri peči 2 pri luženju in koncentraciji

in 1 pri pripravi surovega za 12% smo zmanjšali finančni obseg dela, toda kljub temu je tempo dela narasel. Delavci sedaj niso vezani samo na svoje delovno mesto. Če je pečarju potrebna pomoč, mu jo nudi delavec, ki dela pri luženju ali pakovalcu. S skupno odgovornostjo se je kolektiv okreplil. Če odpove samo en član, se to takoj odraža na proiz-

Mesec	Opravljenih ure	Opravljenih ure	Število zaposlenih na dan	Produktivnost kg/h	Indeks junij=100
Februar	2.800	308	14,0	24,2	103,64
Junij	3.208	193	15,42	23,35	100
Julij	3.056	390	14,15	23,4	100,21
September	2.646	24	12,72	35,36	151,43

Na-sulfida in pakiranju. Odločili smo se reducirati število zaposlenih na 4 delavce v izmeni. Z izboljšanjem organizacije dela in povečanjem količine šarže v rotacijski peči

vodnji. Toda lahko rečemo, da v mesecu septembru ni odvedal nihče. Mesečni plan je bil izpolnjen, storilnost se je povečala za 50%. Delavci se zavedajo, da lahko z boljšo organizacijo dela in večjo vestnostjo pripomorejo k uspehu podjetja in svoje ekonomske enote. Seveda se odraža njihovo delo tudi pri osebnih prejemkih.

V VRTINCU KALNIH VODA

Deževno obdobje, ki je trajalo skoraj tri tedne, je napolnilo struge rek, potokov in hudournikov do take višine, da so v soboto, 24. oktobra začeli v nekaterih delih Slovenije prestopati svoje bregove. Celjani, ki so opazovali naraščanje Savinje in njenih pritokov, so menili, da Celju ne preti nevarnost, ker je Savinja regulirana. Naraščanje vode je postajalo vse bolj resno. Organi TNZ, pripadniki JLA in civilna zaščita so bili v nenehni pripravljenosti. V popoldanskem času je bilo slišati poročilo o močnem naraščanju Voglajne, ki je ogrožala Železarno v Storah.

Že pred osmo uro se je vodna stihija pojavila na pragu Cinkarne. Tovaris Ljubo Kompan, ki je bil to noč dežurni, je ukrenil prve potrebne ukrepe, da bi čim več rešili pred naraščajočo nevarnostjo. V skladišču drobnega materiala je bilo treba zavarovati mnoge dragocene predmete, da jih voda ne bi poško-

Ker naraščanje vode ni prenehalo, je bilo treba ustaviti stroje tudi v valjarni. Medtem časom so prišli na pomoč mladinci iz našega samskega doma in pripadniki JLA. Bili so razporejeni v skladišča in obrat litopon, skupina mladincev pa še v investicijski sektor. Zavarovali so tudi most in industrijsko železniško progo.

Okoli 21. ure je v kanalu pod pečmi v topilnici prodrla talna voda. Prizadevni delavci so skušali preprečiti dotok vode z naspili. Ker ves trud ni zalegel, so pričeli gasilci črpati vodo iz ka-

Delo pri reševanju je terjalo ogromnih naporov. Vsi, ki so prihiteli na pomoč so se izkazali izredno prizadevni in požrtvovalni - mnogi niso pomisljali niti takrat, kadar je bilo treba tudi do pasu v vodo, ter zaslužijo priznanje in pohvalo. Kljub vsej prizadevnosti je nastala škoda izredno velika. Na mnogih objektih se bodo posledice

poplave pokazale šele pozneje. Poplava je prizadela tudi nekatere člane našega kolektiva. Socialna komisija se je takoj zanimala za imena prizadetih in je v torek odšla na teren, da bi se seznanila z razmerami v katerih prizadeti živijo. Obiskali so preko 50 družin od katerih so 20 družinam nudili finančno pomoč.

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

(Nadaljevanje z 2. strani)
lajski svet izvolil svojega predstavnika v Občinsko skupščino socialnega zavarovanja. Prejšnjemu našemu predstavniku je namreč potekla mandatna doba. Centralni delavski svet je odobril sklenitev pogodbe z biotehnično fakulteto v Ljubljani, o sofinanciranju znanstveno raziskovalnega dela — na področju gnojenja z umetnimi gnojili. To raziskovalno delo je v zvezi s povečanjem proizvodnje umetnih gnojil v našem podjetju.

Na tej seji je imenoval tudi enega člana našega kolektiva v šolski svet IV. osnovne šole.

...IN UPRAVNEGA ODBORA

Upravni odbor je imel od junija do sedaj sedem rednih in dve izredni seji. Prva seja je bila posvečena primopredaji uprave podjetja. Stari upravni odbor je poročal o svojem enoletnem delu. Na tej seji je novi upravni odbor podjetja izvolil svojega predsednika in namestnika predsednika.

Druga seja je bila posvečena pripravi predloga za posebni dodatek oziroma nagrado gasilci, ki delajo na najtežjih delovnih mestih v topilnici.

Na četrti seji je upravni odbor pripravil več predlogov za centralni delavski svet. Upravni odbor predlaga centralnemu delavskemu svetu, da se na račun podražitve nekaterih prehranbenih artiklov dodeli dodatek v višini 15 točk vsakemu članu kolektiva. Na tej seji je upravni odbor izvolil pet komisij. Razpravljal je tudi o štipendijah, in obravnaval novo razdelitev stanovanj.

Peti seja je bila posvečena razpravi o pripombah delavskih svetov delovnih enot in posameznikov na novo ocenitev delovnih mest v podjetju. Uprav-

ni odbor je izdelal predlog oziroma osnutek pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki ga je dal v potrditev centralnemu delavskemu svetu.

Na šesti seji so analizirali poslovanje v prvem polletju letošnjega leta. Razpravljali so tudi o poročilu, ki prikazuje stanje nesreč v prvem polletju. Na tem zasedanju je upravni odbor razpisal mesec september za mesec racionalizacij.

Upravni odbor je obravnaval različne prošnje in pritožbe. Med drugim je sklenil, da se prošnji stanovanjske skupnosti Aljažev hrib ugodi in odstopi eno od naših montažnih hiš v Selcah stanovanjski skupnosti, ki jo bo uporabila za otroško zavetišče.

Osmo seja je bila posvečena odobritvi štipendij 41 študentom oziroma dijakom, ki študirajo na fakultetah ali na srednjih strokovnih šolah. Predlog kadrovske komisije je upravni odbor sprejel ter z novim šolskim letom dodelil 41 novih štipendij. Pod točko razno je tudi na tej seji upravni odbor razpravljal in rešil več pritožb in prošenj. Prošnje se nanašajo največ na študijske dopuste, za katere prosijo naši delavci, ki izredno študirajo.

Nadalje so obravnavali pritožbe nekaterih članov kolektiva na odločbe o razvrstitvi na delovno mesto. Na predlog stanovanjske komisije je UO dodelil nekaj kreditov za individualno stanovanjsko izgradnjo.

Disciplina članov upravnega odbora je prav dobra. Povprečna udeležba na sejah upravnega odbora je 92%. Če je kateri od članov manjkal na seji, je vedno opravičil svojo odsotnost. Tudi diskusije na sejah upravnega odbora so zadovoljive.

Pogled v prostor pod topilnico

dovala. Dežurni tehnik je skušal obvestiti vse obratovodje o resnosti situacije, kar mu je deloma uspelo, kajti ponekod so že bile pretrgane telefonske zveze. Proti jutru so morali

ustaviti prvo novo peč, pozneje pa še tri. Skoraj dva dni je nepretrgoma delovalo sedem gasilskih črpalk. Le na ta način je bilo mogoče preprečiti preveliko upadanje temperature v pečeh.

Voda je počasi upadala. Za seboj je puščala veliko škodo

PRI DELU SO SE POŠKODOVALI:

V pražarni:
Jovan Jovanović je peljal grude praženca mimo žleba. V istem trenutku je sodelavec vrgel vroč aglomerat v žleb. Del aglomerata je padel čez žleb na ponesrečenca ter ga opeknel.

Stefan Čanadi pri brušenju cevi z ročnim brusilnim strojem je bil nepreviden ter si z brusom poškodoval nogo.

V topilnici:
Ljubisav Đorđević. Pri vlečenju cinka si je cinkom opeknel nogo.

Anton Kolar. Pri iznašanju predleža je tega preveč nagnil na sebe. Cink, ki se je izlil iz predleža, ga je opeknel po roki in trebuhu.

Borko Dukelić. Pri ravnanju železnih drogov se mu je snele kladivo ter mu poškodoval prst na roki.

Slavko Blažan. Pri iznašanju predležev se je opeknel po tre-

buhu.
Ivan Strmšček. Ko se je v kopalnici preoblačil je stopil na steklo. Porezal si je nogo.

Daniel Mlinarič. Pri jemanju vzorca ogorkov iz kesona se je opeknel po nogi.

Jože Mirnik. Pri čiščenju predležev se je udaril v roko.

Mirko Pungaršek. Zaradi neupoštevanja internih prometnih predpisov mu je stisnilo nogo.

V keramiki:
Ivan Rojnič. Ko je vlekel za seboj voziček, si je poškodoval nogo.

V predelovalnih obratih:
Vida Santej. Ko je odstranjevala zagozdeno čašico iz stroja, se je urezala v prst.

V obratih soli:
Boguje Carojević. Pri prevozu japanerja mu je spodrsnilo. Udaril se je v prsni koš.

Ljubiša Vrežanović. Ko je šel po podestu se mu je deska odmaknila. Ponesrečenec se je pri padcu udaril v prsni koš.

V obratih pigmentov:
Marija Korošec. Zaradi neprevidnosti in slabe organizacije dela (skupinovodja!) ji je pri odstranjevanju loncev napolnjenih z ultramarinom stisnilo prst na roki.

V obratu umetnih gnojil:
Alojz Vivod si je poškodoval roko, ko je zaradi spodrsnjaja padel.

Viktor Završnik. Pri preizkušnji kislinovoda mu je razredčena kislina brizgnila v oko — ni nosil zaščitnih očal.

V obratu Mozirje:
Peter Urbanc. Pri izpraznjevanju mešalca mu je vrglo barvo v oko.

V strojni službi:
Matevž Zlender. Pri odvijanju matice se je udaril s podaljškom ključa v prsi.

Stefan Grivič. Pri sestavljanju reduktorja mu je ležaj stisnil prst na roki.

Gašper Smrkol. Pri čiščenju koila mu je padel tujek v oko.

Konrad Cvrle. Pri nakladanju jeklenke na voziček mu je stisnilo prst na roki.

Franc Fridl je stopil na ostružek, ki je ležal pri stružnici ter si porezal nogo.

Jože Dojer. Pri montaži sklopke si je poškodoval mezinco.

Budimir Grković. Pri rezanju svinčenih trakov za akumulatorski voziček si je odrezal zadnja členka mezinca in prstanca na roki. Ponesrečenec je voznik akumulatorskega vozička. V mehanični delavnici pa ni dovoljeno uporabljati stroje in naprave nekvalificiranim delavcem. Vzrok nesreče je tudi v tem, da omenjena prepoved ni bila dosledno izvajana.

V mizarski delavnici:
Anton Zlaus. Pri odranju na stolpu za žvepleno kislino ga je zabolelo v kolku.

V gradbenem oddelku:
Rade Stojković. Ko je dvignil železni pokrov kanala, mu je ta stisnil prst.

V transportnem oddelku:
Ivan Obrez. Pri razkladanju Na-sulfita v vrečah si je zvil palec.

Jordan Marinković je pomagaj pri razkladanju vagona z žerjavom. Ker je grebalo zadelo stranico vagona, se je ta začel počasi premikati. Pri tem je grebalo pritisnilo ponesrečenca k čelni steni vagona.

V raziskovalnem laboratoriju:
Vera Šmid si je opekla roko z vodikovim prekisom.

Nekaj misli in podatkov o bolniškem staležu v podjetju

Zdravstvena služba v podjetju zasleduje gibanje bolniškega staleža z različnih vidikov; tako vodi dnevno evidenco obolelih delavcev z ozirom na vzroke nesposobnosti za delo; ali je nastala poškodba pri delu, na poti v službo, izven dela, po tretji osebi (pretep), ali je to bolezen, nega bolnega člana družine itd.

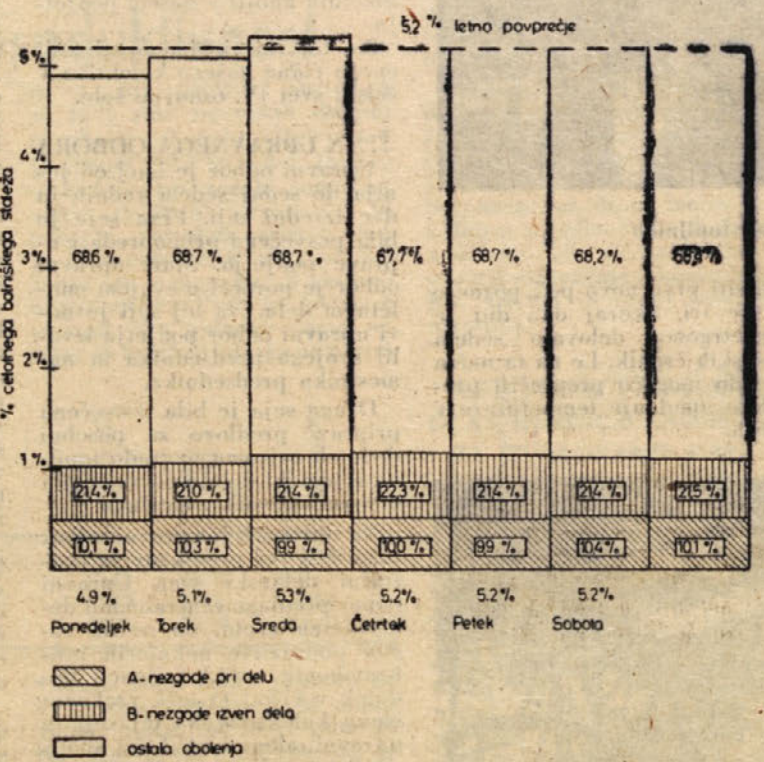
Pogosta nesposobnost za delo je odvisna od nešteti zunanjih vplivov, kot npr.: epidemija gripe in razni pogosti prehladi ob naglih temperaturnih spremembah, negativni vpliv prehoda letnih časov pri želodčnih bolnikih, problem kroničnih bolnikov nasploh, vpliv številnih domačih opravil v letnih mesecih, vpliv povečanega cestnega prometa na število nezgod, vpliv slabe poti (posledica), vpliv večjega tempa dela — večja utrujenost, večje nepazljivosti in močan vpliv fluktuacije delovne sile na poškodbe itd. Često slišimo tudi pripombe o pogostosti bolniškega staleža tako imenovanih »ponedeljarjev« in »onih izostankarjev« ob izplačilnih dneh.

Zdravnik torej ni tisti, ki »dela« stalež (kot se to pogosto sliši); on po svojem znanju in vesti samo odreja potrebo po bolniškem staležu, uvede najprimernejši način zdravljenja in odreja trajanje nesposobnosti za delo — vse to z namenom preprečiti poslabšanje zdravstvenega stanja in čim hitrejšo pridobitev delazmožnosti. S tem

pomaga bolniku in posredno gospodarski organizaciji. Dokler mu je v tej dejavnosti edini pomočnik medicinska znanost, bo njegov uspeh le polovičen! Zdravnik sam ne želi imeti v čakalnici dosti ljudi, ki so tako bolni, da jim je potrebno odrediti bolniški stalež; bolj ga za-

čevanje najhujšega, za ozdravitev, za rehabilitacijo — skratka za vzpostavitev telesnega ali duševnega dobrega počutja.

Kot je uvodoma omenjeno, sodelujejo pri vzrokih za bolniški stalež različni vplivi. Poskušajmo osvetliti nekatere od njih:

dovolji pogled na zdravo okolico, ki ji je potrebna samo občasna pomoč v tej ali oni obliki.

Pri zdravljenju prizadetega bolnika ali poškodovanega gre za neke vrste borbo: za prepre-

Pogosto je slišati pripombe, da je ponedeljek znan dan visokega števila bolnikov sprejetih v stalež; pogosto to drži. Poglejmo pa, kaj nam pokaže statistika za našo tovarno:

Pregledali smo dneve v tednu, sumirali stalež vseh ponedeljkov, torkov itd., in za vsak dan izračunali letno povprečje, posebej za bolezni »A« in »B« poškodbe. Ker nam je poznano letno povprečje — ne oziraje se na dneve v tednu, lahko sedaj primerjamo odstopanje v posameznih dneh tedna napram letnemu povprečju. Slika za leto 1963 je razvidna iz grafikona.

V tabelo smo vnesli podatek, kolikšen je skupni procent bolniškega staleža v letnem povprečju za posamezne dneve tedna. V stolpce posameznih dni smo nadalje vrisali delež boleznih »A« in »B« nezgod za določen dan tedna. Razvidno je naslednje:

Najnižji procent bolniškega staleža imamo ob ponedeljkih, najvišji pa ob sredah; zadnji trije dnevi tedna so izenačeni z letnim povprečjem.

Pri pregledu vzrokov bolniškega staleža za nek dan tedna, ko smo vnesli v stolpec od spodaj navzgor podatke: »B« in »A« nezgod in boleznih (v procentu), je razvidno, da je po številu »A« nezgod na prvem mestu četrtek, najnižji torek, medtem ko je pri »B« nezgodah na prvem mestu torek, najnižje mesto pa si delita sreda in petek. (Se nadaljuje)

POLEG NAVADNEGA SUPERFOSFATA ŠE MEŠANA GRANULIRANA UMETNA GNOJILA

(Nadaljevanje)

Trditve o prednosti granuliranih mešanih gnojil pred negranuliranimi potrjujejo podatki o naraščanju proizvodnje in uporabe granuliranih gnojil in upadanju proizvodnje pršnatih gnojil. Tako je v Franciji v sezoni 1958-59 znašala proizvodnja granuliranih gnojil 52,1 odstotka, v sezoni 1959-60 pa že 55,3 % celotne proizvodnje, v ZDA je znašala proizvodnja granuliranih gnojil v sezoni 1954-55 le 9 % in je v sezoni 1956-57 narasla kar za 20 do 25 % celotne proizvodnje mešanih gnojil, v Zahodni Nemčiji znaša proizvodnja granuliranih gnojil 80 do 90 % celotne proizvodnje, v Veliki Britaniji pa je že v letu 1951 znašala proizvodnja granuliranih gnojil 75 % celotne proizvodnje mešanih gnojil. Tudi v Jugoslaviji narašča proizvodnja granuliranih gnojil na račun upadanja proizvodnje negranuliranih gnojil, vendar zdaleč ni tako visoka kot v zahodnoevropskih deželah.

Skoraj 90 % proizvodnje dušičnih gnojil bazira na proizvodnji amonijaka. Pred letom 1900 so kot surovine za dušična gnojila uporabljali v glavnem posušeno živalsko kri, živalsko mesno in kostno moko, proizvode iz rib, moko iz semen rastlin oljčnic in nekaj amonijačnih produktov, ki nastanejo kot stranski produkt plinarn in kokarn. Uporaba teh gnojil je bila omejena zaradi razpoložljivih količin, zaradi majhnih razpoložljivih količin, zaradi nizke vsebnosti dušika in zaradi visokih cen.

Komercialna proizvodnja sintetičnega amonijaka se je pričela po letu 1920. Na ta način je amonijak postal najvažnejša surovina za dušična gnojila kot so: anhidridni amonijak (82 % N), amonijačna vodica (20 % N), vodne raztopine amonijaka, amonijevega nitrata ali sečnine ali obeh (37—49 % N), mešanica amonijevega nitrata in dolomita ali apnenca (20,5 % N) amonijev sulfat (21 % N), amonijevi fosfati (12—21 % N in 35—61 % P_2O_5), natrijev nitrat 16 % N, sečnina ali urea (45 % N), ureaformalhid ali ureaform (38 % N). Skoraj vsa omenjena dušična gnojila proizvajajo v granulirani obliki.

Pri dušičnih gnojilih moramo še omeniti kalcijev cianamid — apneni dušik (proizvaja ga Tovarna dušika v Rušah s 20,5 % N, katerega uporaba je v stalnem upadanju zaradi sorazmerno nizke vsebnosti dušika, slabe obstojnosti (pri stiku z vodo razpada) in sorazmerno visoke cene z ozirom na nizko vsebnost dušika.

Kot osnovne surovine za proizvodnjo fosfornih gnojil služijo surovi fosfati, Tomaževa žlindra, guano in živalske kosti.

Guano se lahko uporablja kot gnojilo, iz živalskih kosti dobimo kstno moko, iz Tomaževe žindre pa proizvajajo Tomažev moko. Le majhna količina surovih fosfatov se v obliki fino zmlete moke — mikrofosfat, hiperfosfat — uporablja za gnojenje, ker jih rastline zelo težko razkrajajo. Zato je potrebno surove fosfate spremeniti v drugo obliko, iz katerih je fosforov pentoksid rastlinam lahko dosegljiv. Surove fosfate razkrajamo z različnimi mineralnimi kislinami, pri čemer dobimo fosforna gnojila ali pa fosforno kislino, ki jo v nadaljnji predelavi uporabimo za proizvodnjo

fosfornih ali mešanih gnojil.

Od fosfornih gnojil največ uporabljajo: navadni superfosfat (16—21 % P_2O_5), oplemeniteni superfosfat (do 40 % P_2O_5), tripli superfosfat (46 % P_2O_5), amonijeve fosfate (53—61 % P_2O_5 in 12—21 % N), precipitat — dikalcijev fosfat (27—30 % P_2O_5), Tomaževa moka (12—20 % P_2O_5), mikrofosfati-hiperfosfati-mikrofos 29—35 % P_2O_5 — slabo topen), termofosfati (27—30 % P_2O_5) itd. V manjši meri se še uporabljajo magnezijevi, kalijevi in natrijevi fosfati.

(Nadaljevanje prihodnjic)

DOBRI MEDSEBOJNI ODNOSI...

(Nadaljevanje s 1. strani) probleme. Med drugim je priporočal, da bi povabili na svoje sestanke strokovnjake, ki bi jih seznanjali s problematiko, katera jim ni popolnoma jasna. Povabil jih je k sodelovanju pri racionalizacijah in mehanizacijah v obratih. Nadalje je grajal, presenetljivo majhno družbeno in športno aktivnost pri takem številu mladih. Na koncu je tov. direktor dejal, da je uveljavitev mladinske organizacije odvisna od prizadevanja vsakega posameznika in celotnega aktiva. Program naj ne bo preobremenjen, potrebno pa je izvršiti to, kar je bilo slenjeno. Solidno delo je garancija za pridobitev zaupanja pri starejših članih kolektiva in predpostavljene.

Tovariš Pažalović je izrazil prepričanje, da se je vodstvo mladinskega aktiva resno lotilo dela. Glede pritožb, da ni sredstev za izlete oziroma prireditve je dejal, da so neopravičene. Ta sredstva bi lahko priskrbeli sami — z različnimi akcijami (zbiranje odpadnega materiala ipd.). Pripomnil je tudi, da bi morala biti večja povezava med obratovodstvi in mladino. Po njegovem mnenju bi morala obratovodstva zadolžiti mladince s konkretnimi nalogami.

Tovariš Šuster se ni strinjal z mnenjem nekaterih, da je mladina nezainteresirana za delo v mladinski organizaciji. Dejaj je, da je treba zamenjati stare, preživele metode dela z novimi. Pri tem ne smemo pozabiti na osnovne naloge organizacije: mladega človeka vzgajati v dobrega proizvajalca, dobrega mladca oziroma občana. Nadalje je tovariš Šuster dejal, da je kompleks nalog izredno širok, treba je le realno oceniti, koliko od tega smo sposobni uresničiti.

Tov. ing. Raspotnik je priporočal, da bo delo mladih mnogo bolj uspešno, če bodo mladi sodelovali v obratovodstvu. Koristno bi bilo, da bi obratovodje povabili na sestanke aktiva. Na ta način bi

bili ti seznanjeni s problemi in težavami mladih.

Tov. ing. Benčina je poudaril, da bo vodstvo kolektiva podprlo mlade pri njihovem delu in jim tudi nudilo potrebno pomoč. Ko si bo aktiv pridobil zaupanje, bo vsak mladinec prav rad sodeloval.

Tov. ing. Kapus je med drugim dejal, da je potrebna in koristna povezava med mladimi, treba pa se je izogibati suhoparnih stvari. Delo mladinske organizacije mora biti pestro.

Direktor kadrovskega sektorja tov. Sagadin meni, da je prva naloga aktiva medsebojno zblizanje. Na tej osnovi naj bi se gradile vse nadaljnje akcije. Mladinska organizacija bi morala biti iniciator kulturno-prosvetnega, športnega in družabnega življenja v našem kolektivu. Poudaril je, da mora mladinska organizacija živeti z mladino in jo združevati in krečiti njeno enotnost. Vse to se bo pozitivno odražalo pri delu, bodisi v proizvodnji, bodisi v okviru organizacije.

Tov. ing. Rupnik je prepričan, da so bili izvoljeni v komite najboljši mladinci. Kot funkcionarji organizacije bi morali biti vzor ostalim članom. Tudi on je priporočal manj obsežen, toda izvedljiv delovni program.

Vsi zaključki, ki jih je spreje TK ZMS, so formirani v duhu razprav na tej študijski seji:

● Čimprej je treba odpraviti nesoglasja med našimi mladinci in onimi iz bratskih republik ter mladimi, ki so zaposleni na različnih delovnih področjih. To bo dosegljivo le s čim tesnejšim sodelovanjem med mladino celotnega kolektiva in sicer v obliki delovnih akcij, športnih in drugih družabnih prireditev.

● Veliko skrb je treba posvetiti medsebojnemu odnosu na delovnem mestu, zlasti med mladino in predpostavljene. Vse novodošle mladince je po-

ŠPORTNA TEKMovanja PRED PRAZNIKOM REPUBLIKE

V počastitev dneva republike bo Izvršni odbor naše sindikalne podružnice organiziral športno tekmovanje v namiznem tenisu, streljanju in šahu.

Vsaka proizvodna enota, ki se namerava udeležiti tekmovanja naj prijavi svojo ekipo v pisarni družbeno političnih organizacij (nad bifejem).

V vsaki ekipi nastopi le določeno število tekmovalcev in sicer: v namizno teniški 3, v strelski 5 in v šahovski 4.

Predstavniki prijavljenih ekip bodo z žrebom določili vrstni red srečanj posameznih ekip dne 16. novembra ob 10. uri v pisarni družbeno političnih organizacij.

trebno pritegniti k aktivnemu sodelovanju.

● Naloga vseh mladih je, da aktivno pomagajo utrjevati disciplino na delovnem mestu in odpravljati razne negativne pojave (neopravičeni izostanki z dela ipd.). Istočasno pa morajo posvečati več pozornosti organizaciji dela.

● Celotno nadaljnje delo mora temeljiti na tesni povezavi med mladino in vodstvom aktiva. Zaradi tega se je treba pogovoriti z vsakim mladincem o njegovih problemih in življenjskih pogojih, istočasno pa ga je treba seznaniti s pomenom in nalogami organizacije.

● Z ozirom na potrebe našega kolektiva po kvalificirani in visokovolificirani delovni sili je treba zainteresiranim mladincem omogočiti nadaljnje strokovno izobraževanje in sicer v naši večerni tehnični šoli, ali pa na tečajih, ki bi jih priredili za delavce raznih strok, seveda, če bi bilo dovolj prijaviteljev.

● Čim več mladih je treba pritegniti k sodelovanju na kulturno-prosvetnem področju in k športnem udejstvovanju. Na ta način izkoriščen prosti čas nudi mlademu človeku mnogo večje zadovoljstvo kakor postopanje po ulicah in posedanje v zakajenih lokalih.

● Povezavo med obratovodstvi in mladinskim aktivom bo treba povečati. Vsak obratovodja bo rad pomagal mladim.

● Tistim mladincem, ki se zaradi odvisnosti od prevoznih sredstev ne bi mogli udeleževati v mladinskih vrstah kolektiva je treba omogočiti sodelovanje z mladinskim aktivom na terenu, kjer živijo.

● Izkušnje so pokazale, da so dosedanje metode in programi dela zastareli.

5 let: Fajš (Martina) Rudolf (8.), Kumer (Martina) Vinko (1.), Mastnak (Jožefa) Janko (41.), Selih (Viktorja) Anton (16.).

10 let: Končan (Edvarda) Emilija (5.).

15. let: Filipičič (Andreja) Franc (1.), Vrečar (Ivana) Martin (24.).

25 let: Blazinišek (Franca) Anton (15.).

Zahvaljujemo se za sodelovanje!

Komedija o mladi ljubezni

Po uvodnih premierah DOLGEGA ZIVLJENJA KRALJA OSVALDA in dveh igrice za otroke v celjskem Slovenskem ljudskem gledališču pričakujemo tretjo, to pot vedro komedijo. Upamo, da bo doživela kar najboljši sprejem pri zelo širokem občinstvu. Kako tudi ne, saj jo igravo v takšnih gledaliških središčih, kot sta Pariz in Dunaj, že vrsto let večer za večerom.

Pisca komedije v Celju že poznamo. To je ameriški komediograf Norman Krasna, čigar komediji JOHN LJUBI MARY in DRAGA RUTH sta šli prek celjskega odra pred desetimi leti.

Komedija, ki jo bomo gledali zdaj, ima obetajoč naslov NEDELJSKA LJUBEZEN. In res se vsa komedija godi neko nedeljo v New Yorku. V njej nastopajo sami mladi ljudje in nam odkrivajo, kakšne so njihove ljubezenske težave v atomskem stoletju. Dasiravno so prikazani mladi ameriški fantje in dekle, je vendarle najti med njimi in našo mladino mnogo skupnega. V ljubezenskih zadevah je današnja mladina bolj sproščena, kot je bila nekdanja, čeprav se bližanje fanta in dekleta v tisočletjih ni kaj prida spremenilo. NEDELJSKA LJUBEZEN precej odkritosrčno razkriva ljubezen med moderno mladino, vendar je v njej najti tudi moralnih pobud, ki ljubezen preko golega telesnega uživanja povzdigujejo v čustveno in družbeno vrednejše sožitje.

Kakšne posebne umetniške vrednosti od NEDELJSKE LJUBEZNI ne smemo pričakovati, vendar je zelo spretno in gledališko učinkovito napisana. Mladi gledalci bodo gledali v njej same sebe, starejši pa bodo našli ob njej mnogo spominov, ki jim bodo ustnice raztegnili v nasmeh ali smeh.

NEDELJSKA LJUBEZEN bo gotovo pripravila več kot dve uri sproščene zabave, med katero bo gledalec obračunal sam s seboj.

Po NEDELJSKI LJUBEZNI pa prideta na vrsto dve veliki deli iz svetovne literature: ZLOČIN IN KAZEN Fjodora Mihajloviča Dostojevskega in VIHAR Williama Shakespeara. O teh velikih delih bo treba spregovoriti posebej.

ZAHVALA

Zahvaljujem se sindikalni podružnici Cinkarne za denarno pomoč ob poplavi.

Milica Končan

NA POTI SO SE POŠKO- DOVALI

ADOLF KOLAR. Ko se je peljal v službo je zavezil na kamen in padel. Poškodoval si je dlan in mezinice.

MARTIN JURSA. Na poti v službo se je hotel izogniti kolesarju. Pri tem si je poškodoval levo nogo.

IVAN AMON se je na poti v službo hotel izogniti tovarnjaku. Zapeljal je na skrajni rob cestišča in se prevrnil. Poškodoval ši je koleno.

R. M.

V mesecu oktobru so prišli v podjetje Zupane Jože, Pernek Vlado, Kolenc Teodor, Kundih Zeljko, Golob Peter, Markočević Drago, Radošek Rafael, Zidanski Albert, Lorgier Franc, Jazbinšek Emil, Stravs Franc, Matič Mileta, Ikanović Rasim, Djordjevič Dragoljub, Nučevnovič Djuro, Drofenik Egon, Kolarič Tomo, Kores Jože, Mirnik Franc, Pratkaner Herman, Malgaj Aleksander, Gajšek Anton, Strubej Rudolf, Ačimov Bogdan, Kuklič Branko, Angelovski Cveto, Stonojoski Dimitar, Kranjc Milan, Viher Rudolf, Stor Franc, Pauški Stanoje, Pekovik Milorad, Zečiri Mustafa, Klajnshek Anton, Bordojevič Jovan, Djurić Milan, Janković Savo, Javornik Ljubomir, Knapčič Herman, Milojevič Peter, Novoselec Stjepan, Ograjensek Viljem, Pešut Dragan, Polajzer Matevž, Prosenjak Alojz, Rističević Budimir, Stres Herman, Širovnik Jože, Skolnik Tomaž, Svarc Ivan, Arhovski Branko, Kodre Matjaž, Videnšek Adolf, Tancer Karl, Kamenič Nikola, Novak Gabrijel, Trujkić Borivoj, Balonesković Sava, Dabulović Zivan, Bračun Anton, Grillec Marjan, Plavčak Anton, Koštomaj Branko, Gajšek Stanislav, Mijavšek Milan, Hlužan Franjo, Krivovik Veljko, Kovčič Mato, Zilić Ismet, Križnik Karel, Gačnik Alojz, Pasič Miodrag.

Odšli iz podjetja: Pakjic Nikola, Omerza Peter, Menart Anton, Milenković Mita, Kolenc Teodor, Kundih Zeljko, Vengust Franc, Ovčar Stjepan, Aučič Martin, Hanjšek Jože, Jelen Franc, Tomović Vojislav, Pozvek Drago, Radošek Rafael, Zidanski Albert, Lorgier Franc, Stancer Ivan, Djordjevič Dragoljub, Pekovik Milorad, Zečiri Mustafa, Pauški Stanoje, Paradiž Viktor, Davidović Dražica, Bolković Silva, Djuherić Muhamed, Ikanović Rasim, Mirnik Franc, Kapić Hasan, Tržan Michael, Ovčar Florjan, Stravs Franc, Markočević Zdravko, Petkovnik Franc, Zvegljer Ivan, Matič Mileta, Kučič Drago, Večerić Anton, Savić Miloš, Bakšek Engelbert, Angelovski Cveto, Vrjolovski Branko, Kamenič Nikola, Bračun Anton, Stojnshek Franc, Lovre Stjepan, Vreček Ivan, Pešut Dragan, Kežič Boro, Ščepulović Dimitrije, Ohnjec Stjepan, Lečnik Jože, Kline Jože, Palir Ivan, Gačnik Alojz.

Poročili so se: Cretnik Ivan, France Anton, Kaker Helena, Zbiljski Mijo in Posinek Peter.

V pokoj je odšel Jurša Martin.

Popravek: Disciplinsko odpuščen ni bil tov. Unetič Rok, temveč Unetič Franc iz obrata kemije. Tovariša ROKA UNETIČA prosimo, da nam oprostí pomoto.

Popravek

V 10. številki »Cinkarnarja« se je zgodila neljuba pomota. Imeni tovarišev ALOJZA MIKEKA in JANEZA JANCIGAJA sta bil dvakrat objavljeni in sicer pravilno v rubriki Obletnice dela v Cinkarni ter pomotoma v odstavku Odšli iz podjetja.

Obema prizadetima tovarišema se opravičujemo in jih prosimo razumevanja.

Dopisujte v naš list!

Cinkarnar - fotograf

Mnogo naših cinkarnarjev se ukvarja s fotografiranjem. Fotografski aparat nam omogoča, da ohranimo slike zanimivih dogodkov, pokrajin, zgradb itd. Z njim ovekovečimo naše najbližje in seveda tudi samega sebe. Pregovor pravi: »Dobra slika velja več kot deset tisoč besed«. Sedaj ob času, ko so letni dopusti za nami, uredniški odbor uvaja novo rubriko »Cinkarnar-fotograf«. V seriji člankov bomo seznanili naše bralce s teoretičnimi osnovami fotografije, spoznali bomo vrste fotografskih aparatov, naučili se bomo razvijati filme in izdelovati slike. Posebna rubrika bo še »vprašanja in odgovori«. Tovariši, ki so naleteli pri fotografiranju na kakršnekolik težave, naj jih sporočijo uredništvu. V naslednji številki Cinkarnarja bomo objavili odgovore. Objavljali bomo tudi slike naših amaterjev in jih strokovno ocenjevali.

VRSTE IN FORMATI FILMOV — KAJ SE ZGODI, ČE JE PAVLE NA DOPUSTU — O STEKLENICAH IN KAJ MORA BITI V NJIH — RAZVIJANJE PRVEGA FILMA — RAZVIT FILM, VENDAR NEKAJ SE MANJKA

Polni smo še dopustnih vtisov. Matiskateri izmed nas jih je prinesel na poslikanem filmu. Predno pričemo razvijati, pogledjmo kakšni filmi se pravzaprav dobe pri nas?

Po formatu delimo filme v 2 vrsti: širine 60 mm ali film 0×9 in širine 24 mm s perforacijo — maloslikovni ali leica film. S prvim naredimo 8 posnetkov formata 0×9, 12 formata 6×6, ali 16 posnetkov formata 6×4,5, odvisno od fotografskega aparata.

Pri maloslikovnem filmu je format negatifa 24×36 mm, poslikan film pa ima 36 posnetkov. Amaterji uporabljajo izključno ti dve vrsti filma.

Lahko rečemo, da je najbolj praktičen maloslikovni format, saj si pri 36 posnetkih lahko privoščimo, da je kakšen slab, najvažnejše pa lahko ponovimo, saj stane en posnetek komaj 12 dinarjev.

Po občutljivosti delimo filme v maloobčutljive, srednje in visokoobčutljive. Običajno uporabljajo amaterji srednje občutljive (17/10 DIN) in visoko občutljive (21/10 DIN in več).

Kakšni filmi se dobe pri nas? Domači EFKE 17/10 in EFKE 20/10 DIN ter vzhodnonemški AGFA IZOPAN F-18/10 DIN in AGFA IZOPAN ISS-21/10 DIN. Amaterjem začetnikom priporočamo srednjeobčutljive EFKE 17 in AGFA IZOPAN F. Oba sta približno enako občutljiva na svetlobo, vendar je AGFA bolj primeren za večje povečave.

Predpostavimo, da smo film v

aparat pravilno vložili, ga poslikali s pravilno izbrano osvetlitvijo in vzeli pravilno iz aparata. Pred nami sta sedaj dve možnosti. Ali nam ga razvije fotograf, ali pa ga sami razvijemo. Tretja možnost, da bi ga razvil naš prijatelj Pavle odpade, ker je na žalost še na dopustu. Če razvijanje zaupamo fotografu, je precejšnja verjetnost, da se tam ne bodo preveč z njim potrudili. Naš film, na katerem imamo tako dragocene posnetke, bo postal eden izmed mnogih in nič se ne smemo čuditi, če bo slabo razvit — serijsko, če bo opraskan in bomo imeli na povečavah bele lise.

Če razvijemo film, lahko vplivamo na kvaliteto. Če smo pri delu natančni, nas bo rezultat razvijanja razveselil. Filme ni prav nič težko razvijati. V dvajsetih minutah imamo že rezultate svojega ustvarjanja. In kar je tudi važno, pri nas obstoja klub »Ljudske tehnike« in če smo člani, so vse kemikalije in priprave na razpolago — zastonj!

Poglejmo še, kaj se dogaja s filmom med slikanjem. Ko pridejo svetlobni žarki do filma, razrahljajo vezi med molekulami svetlobno občutljivih snovi. Te snovi so srebrove soli: bromid, klorid in jodid. Nahajajo se na površini filma v želatinskem sloju, ki mu pravimo emulzija. Emulzija je temnosive barve in se ne sveti.

Razvijanje še poveča vpliv svetlobe in izloči na osvetljenih delih kovinsko srebro v drobnih zrnih. Svetloba nam pravzaprav riše sliko. Odtod tudi ime fotografija — svetlobno risanje.

Po končanem razvijanju se je izločilo srebro na osvetljenih mestih, na neosvetljenih pa imamo še srebrove soli, ki bi na svetlobi takoj potemnele. Pozor, ne prizičaj luči! Te soli odpravimo z ustalitvijo ali fiksiranjem.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Pišete nam

Tovariš urednik!

Oglašam se iz Beograda, kjer služim vojaški rok v Titovi gardi.

Zahvaljujem se za Cinkarnarja, ki ste mi ga pošiljali in vas prosim, da bi mi ga še nadalje pošiljali. Zelo me zanima, kaj se dogaja v Cinkarni.

Na koncu lepo pozdravljam celoten kolektiv in vas tovariš urednik ter vam obenem čestitam praznik 29. novembra in želim še mnogo delovnih uspehov.

Dragan Murović,
V. P. 1552/16
Beograd

Ze kar 14 mesecev je minilo odkar sem zapustil vaš kolektiv. Odsel sem v JLA. Kmalu se bom vrnil in bi želel priti v vaš kolektiv, samo če me boste sprejeli. Prav lepo se vam zahvaljujem za Cinkarnarja, katerega z veseljem prebiram. Le na ta način lahko spremljam zanimiva dogajanja in uspehe v vašem kolektivu.

Zelim vsem delavcem in delavkam mnogo sreče in uspeha v proizvodnji, posebno mojstru in delavcem na PIK.

Prav lepo vas pozdravlja
Avdo Imamović,
V. P. 5472-5 - Niš

Vsi, ki ste se nam doslej oglašili, pravite, da radi prebirate »Cinkarnarja«, ker tako izveste, kaj se pri nas dogaja. Tudi mi smo veseli vaših pisem. Pišite nam torej bolj pogosto, radi vam bomo odgovarjali.

Vam, tovariš Imamović, sporočamo, da vas bomo prav radi sprejeli v našo sredino, ko boste odslužili kadrovski rok.

Vsem tovarišem, ki so bili zaposleni v Cinkarni, trenutno pa služijo kadrovski rok, čestitamo praznik republike in jim želimo, da bi ga čim bolj prijetno praznovali. Urednik

Objavljamo spored filmov, ki jih bomo gledali v celjskih kinematografih od 15. novembra do 15. decembra 1964.

KINO UNION

- Od 15. do 17. novembra »ZAKLAD SIERA MADRE«, ameriški film (kinoteka)
- Od 18. do 19. novembra »MOSKI IZLET«, jugoslovanski film
- Od 20. do 21. novembra »MARIJA OKTOBER«, francoski film
- Od 22. do 25. novembra »HELIONI«, angleški barvni Cs film
- Od 26. do 30. novembra »LJUBIMCI IZ TERUELA«, francoski barvni Cs film
- Od 1. do 2. decembra »ULICE SE SPOMINJAJO«, romunski film
- Od 3. do 4. decembra »MOJ PRIJATELJ«, ruski film
- Od 4. do 7. decembra »PESEM O PISANEM BALONU«, avstrijski barvni Cs film
- Od 8. do 10. decembra »OB ZVOKIH BOBNOV«, ruski film
- Od 11. do 12. decembra »TARZANOVA SMRT«, češki film
- Od 13. do 18. decembra »MORGANOVI GUSARJI«, ameriški barvni Cs film

KINO METROPOL

- Od 15. do 18. novembra »POLKOVNIKOVE PUSTOLOVSCINE«, italij.-španski barvni film
- Od 19. do 22. novembra »RAZTRESENI PROFESOR«, ameriški film
- Od 23. do 24. novembra »SONCE IN SENCA«, bolgarski film
- Od 25. do 26. novembra »PARTIZANSKI DOKUMENTI«, jugoslovanski film
- Od 2. do 5. decembra »CARTOUCHE«, italijansko-francoski barvni film
- Od 4. do 5. decembra »SEDEM BABIC«, ruski barvni film
- Od 6. do 9. decembra »SIN RDECEGA GUSARJA«, ameriški barvni film
- Od 10. do 13. decembra »BOCACCIO 70«, francosko-italijanski barvni film
- Od 14. do 16. decembra »SVEJK V RUSIJI«, češki barvni film
- Od 17. do 18. decembra »ZAPOSILITEV«, jugoslovanski film

MATINEJE

KINO UNION

- 15. novembra »VALJA, VOLODJA IN VOJNA«, ruski film
- 29. novembra »RADOPOLJE«, jugoslovanski film

KINO METROPOL

- 22. novembra »DVE NOCI V ENEM DNEVU«, jugoslovanski film
  - 6. decembra »POVEST O SIBIRIJI«, ruski barvni film
- Predstave so vsak dan ob 16., 18. in 20. uri, matineeje pa ob 10. uri dopoldne. Program objavljamo po podatkih kinematografskega podjetja Celje in za spremembe ne odgovarjamo.

RESITEV REBUSOV IZ 10. STEVILKE

Topli obrok.
Priprava dela.
Valjarna cinka.

Nagradna križanka

- 1. nagrada 3.000 din
  - 2. nagrada 2.000 din
  - 3. nagrada 1.000 din
  - 4. in 5. nagrada po 500 din
- Izpolnjeno križanko oddajte v nabiralnik »Cinkarnarjeve pošte«, ali pošljite v uredništvo do 31. novembra 1964.

	NEVARNI SNOV	MOLIBDEN		DOMAČA ŽIVAL	ZATIK	
	SAHARNI SÍJ			KOMET ZADOLAN	EGIPČANSKI BOG	
	ORANJE	DOMAČE PERNATE ŽIVALI	SREDNJE VOTRNE	IGRA NA KARTE	POVIGLAN	MINGOŠ
	MED	POZEMNI HODNIK				JOD
POJSAČ ORODJE		POHATAČ	OČE			KARLOVA
PRISILNI KOŠ		KALJI	3. ANE	BRITAN KOLONIJA V AFRICI	TANEK NEŠIROK	POTO M STVO
		RUSIJA	PRUGI SAMOJI	EDDIT O	NASPROT OD STARA	100 m ²
	OKUPIRAN				TEMPERAT	PIEME
	LEVAJAN NA INŠE	PREDLOG	GOZDNI SADEŽI	PIAF	PROTIVNI VE ZNIK	OSEBNI ZAJEMK MNOŽ
LEVAJAN NA INŠE	IGRALNICA	ITALIJA	LJUBLJANA	JUGOSL ARMADA	AMPER	ELAST MODUL
						LJUDSKA PRAVICA
	ERONOMI ENOTA	IVAN CANKAR	NEPREZ KOLEČKA OČESA	OKRASNA SIVKA	PLAVAČI SIGNAL	OKRANI ODBOR
	FOSFOR	REKA V ITALIJI	MI IME	SOBNI ZBOR	PO	MESEC
						SVE TOPN OSEBA
IZBRUH						OGLIK
						AGENCIJA AVALA
	LITER	JUG	LEPOTA	PORTLAND CEMENT		500
	OS ZAM MNOŽ 2 SVL	JOD	REK	ZGODEN		
						VRSTA BLAGA ALI PAPIRJA
						PROTI VOLTI KULTI NA POLICA
						VRSTA SV
VSTOPNICA, VOZOVNICA ZEMELJEVID						REKA V TUŽNI AMEZIKI
PRVA ČRVA						NOTA IZ SOLMI ZACITE
JETNIK						JUGOSL SOLMI TRANSP
						ADACTA
						TONA

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV V PRVIH PETIH MESECIH

Preteklo je že pet mesecev od izvolitve novih delavskih svetov v našem podjetju. Čas je torej, da poročamo, kako so se člani delavskih svetov udeleževali sej in o čem so na sejah razpravljali in sklepali.

Centralni delavski svet, ki šteje 57 članov, je imel štiri redne in eno izredno sejo. Povprečna udeležba na sejah je zadovoljiva, saj je sejam prisostvovalo 74 % članov. Večina odsotnih članov je svojo odsotnost opravičila, nekateri pa tega niso storili. Ni na pak, če povemo, kdo so tisti.

Na prvi seji centralnega delavskega sveta, ki je bila 26. junija, svoje odsotnosti ni opravičil samo Miha Jagodič iz valjarne. Na drugi seji, dne 10. julija se niso opravičili tovariši Alojz Ludvik, Alojz Trefalt — oba iz topilnice, Miha Jagodič, Franjo Skalicki, oboje iz valjarne, Jože Krajnik iz gradbenega oddelka, Franc Romih iz mehanične delavnice ter Milan Jug iz skladišča. Na tretji seji, ki je bila 29. julija 1964 sta neopravičeno manjkala Hinko Goršek iz valjarne in Jože Krajnik iz gradbenega oddelka. S četrte seje, ki je bila 14. septembra 1964 so neopravičeno izostali Alojz Trefalt iz topilnice, Franc Poženel iz kemije I., Stefan Bračun iz valjarne, Jože Krajnik iz gradbenega oddelka in Milan Jug iz skladišča. Na peti (izredni) seji svoje odsotnosti niso opravičili Miha Jagodič, Franjo Skalicki — oboje iz valjarne, Maks Zgajner iz kemije I., Milan Kristan iz mehanične delavnice, Zlatko Lukašček iz valjar-

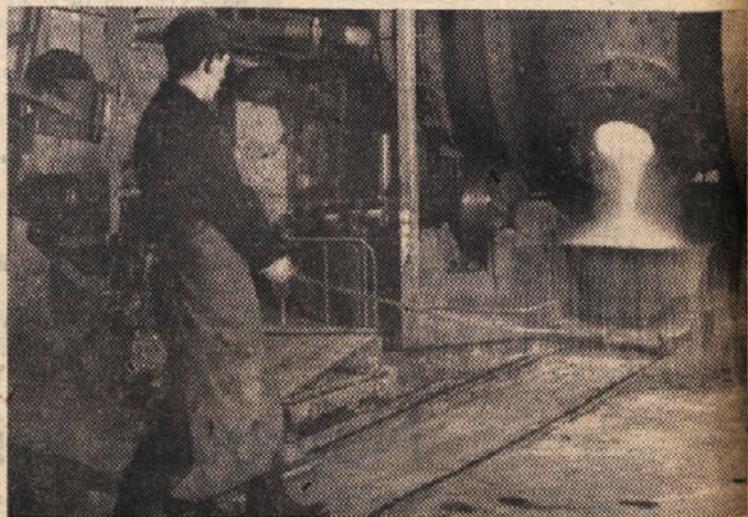
ne in Franc Romih iz mehanične delavnice.

O ČEM SO RAZPRAVLJALI IN SKLEPALI NA SEJAH CENTRALNEGA DELAV- SKEGA SVETA...

Prva seja je bila pospešana konstituiranju novega delavskega sveta. Na tej seji je predsednica prejšnjega upravnega odbora podala kratko poročilo o dosedanjem delu upravnega od-

(Nadaljevanje na 2. strani)

POVEČANA PRO

Vlivanje tekočega Na-sulfida v lonec

DOBRI MEDSEBOJNI ODNOSI BODO PRIPOMOGLI K USPEHU

S STUDIJSKE SEJE TK ZMS

V četrtek, 22. oktobra, je TK ZMS sklical študijsko sejo, o aktualnih problemih našega aktivna. Seje so se udeležili tudi predsedniki obratnih aktivov ZMS. Predsednik TK ZMS je po-

zdravil goste: člana OK ZMS Dagmarja Sustra, glavnega direktorja ing. Draga Ceha, predsednika UO ing. Antona Benčina, direktorja kadrovskega sektorja Karla Sagadina, glavne obratne inženirje ing. Jakoba Raspotnika, ing. Franca Kapusa in ing. Alojza Rupnika ter spregovoril o namenu te seje.

V svojem referatu je nakažal, kako se namerava TK lotiti reševanja posameznih problemov. Predpogoj za uspešno delovanje organizacije je tesno sodelovanje vodstva z mladino, kajti le na ta način bo mogoče sestaviti program dela, ki bo temeljil na željah mladih. Treba je poskrbeti za večjo povezavo med TK, obratnimi vodstvi in posamezniki ter se zanimati za probleme slehernega mladince.

Ko se bodo mladi dobobra seznanili med seboj, se bodo izboljšali odnosi med mladino v proizvodnji in ono v administrativnih službah, zmanjšala pa se bodo tudi nesoglasja med mladinci iz bratskih republik in našo mladino. To bo mogoče doseči le s skupnim sodelovanjem bodisi na delovnih akcijah, družabnih prireditvah, izletih ali športnih tekmovanjih.

Mladinci, člani samoupravnih organov, bi morali biti tesneje povezani z mladino svoje ekonomske enote. Le na ta način bodo lahko zastopali interese večine in izražali njihovo mnenje.

Omenil je tudi pojave, ki delno ovirajo aktivnost mladih: izmenska in nadurno delo, nepoučenost o vlogi ZM, mnogi so odvisni od prevoznih sredstev (vlak, avtobus) itd. Zato se je

treba posluževati informativnih sredstev — tovarniško glasilo, oglasne deske ipd. ter jim na ta način vzbuditi zanimanje za sodelovanje.

Referatu je sledila živahna razprava.

Gavni direktor ing. Ceh je poudaril, da se mora vsak mladinec kot enakopraven član kolektiva zavedati svojih pravic in dolžnosti. Če bo hotel uspešno opravljati svoje delo se bo moral nenehno strokovno izpopoljevati, bodisi teoretično ali praktično — na delovnem mestu je treba znanje pridobivati od starejših tovarišev. Ko dober upravljalca pa se bo moral čimprej naučiti reševati

(Nadaljevanje na 3. strani)

TUDI V CINKARNI DRUŽINA POČITNIŠKE ZVEZE

V petek, 30. oktobra je bila v sindikalni dvorani našega kolektiva ustanovna skupščina družine Počitniške zveze. Na povabilo iniciativnega odbora se je skupščine udeležil član občinskega izvršnega odbora PZJ tov. Boris Rosina.

Mlajši člani kolektiva kažejo izredno zanimanje za delo te organizacije, kar se je tudi odražalo na skupščini. Od 76 prijavljenih se je skupščine udeležila dobra polovica. Mnogi se tega sestanka niso mogli udeležiti, ker so ta dan delali v popoldanski ali nočni izmeni.

Mnogi mladinci so spregovorili o namenu Počitniške zveze

in o svojih vtisih z letovanja v domovih in letoviščih PZ. Na ustanovni skupščini so izvolili izvršni in nadzorni odbor.

Izvršni odbor tvorijo Ivanka SVAGULA — predsednica, Frida DOLAR — tajnik, Irena TERSEK — blagajnik in Bogdan ACIMOV — vodja komisije za delo družine.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Ciril POCIVALSEK, Janko REBOV, Ivo SVETLIČIČ, Ivo SUPEK in Zlatko SENTJURC.

Družina bo kmalu sestavila program dela, ki naj bi bil čim bolj prilagojen razmeram in željam članov družine.

Z ustanovne skupščine družine PZ

Odziv na ra

Z 31. oktobrom 1964 je potekel rok za sprejem racionalizacijskih predlogov, ki so jih pripravili naši delavci na razpisnem mesecu racionalizacij. Do tega datuma je 18 naših delavcev poslalo v ocenitev 27 različnih

OB PRAZNI

čestitamo vsem delavcem za dosežene uspehe